caſu executione etiam aduerſus clericum in ſeculari exequentis foro, & frequens vtriuſque Senatus obſeruantia, in ſimilibus cauſis Eccleſiaſticis ad eum delatis ita iudicandi. ibid.n 61.p.175

Deciſio Luſitana in materia emphyteutica defenſa aduerſus Ant. Gammam, & eius additionatorem. d.15 n.35 p.184

18. *Deciſio incidens Hiſpalenſis de emphyteuſi nominationis, ob eam non factam extincta, & ad directum dominium reuerſa.* d.16.n.41.cum 3.ſeqq. pag.297

19. *Deciſio incidens Hiſpalenſis de conducente res priuatas ità, vt earum locatio ſibi facta intelligatur inſtar locationis, & addictionis iurium, ac redituum Regiorum, iuxta leges quaterni gabellarum; quòd ex hac ſola conuentione, dum apertius ſibi non cauit, non poſſit quartæ partis adiectionem, ab alio intra 90. dies Regiis legibus præſtitutos factam offerens, res illas auocare, & adiicienti preferri.* d.17.n.39.cum ſeqq.p 223

20. *Deciſio incidens Granatenſis de conductore ad certum tempus, ante illud lapſum abſque locatoris culpa iuſtè impedito conductione vti, & ad ſupplementum temporis, quo vſus non eſt, agente aduerſus tertium, ad quem ceſſante impedimenti cauſa ex nouo titulo locationis ad longum tempus domus peruenit, qui ab illius petitione fuit abſolutus.* d.20 à n.43.p.252

21. *Hiſpalenſis & Granatenſis Senatus obſeruantia, & incidens deciſio Granatenſis de appellatione, à mandato de recognoſcendo interpoſita, quòd non ſit ei neceſſariò deferendum, ſed ea neglecta, iuſtè iudex ad vlteriora progredi valeat.* d.22.num.10. p.274

22. *Praxis Hiſpalenſis & Granatenſis Senatus circa mandata executoria, aduerſus eos decreta, qui chirographum recognoſcere confitendo, vel negando à iudice iuſſi, id facere detrectauerunt.* d. 23. n.46.p.289

23. *Deciſio incidens Granatenſis de executionem petente virtute inſtrumenti publici, poſt ordinariam actionem propoſitam, & ante litem uper ea conteſtatam, iuſtè in Senatu admiſſo, contrario ordinarij iudicis decreto reuocato.* d.23 n.74.p 292

24. *Deciſio incidens Hiſpalenſis de confeſſione poſt litis conteſtationem ſuper ordinaria actione factam emanata, ab exequendi iure in Senatu excluſa, reuocato mandato executorio, eius virtute ab ordinario iudice decreto.* D.23.n.80.p 293

25. *Deciſio incidens Hiſpalenſis de confeſſione ambigua, & incerta non exequenda.* d.24.n.8.p.297

26. *Praxis Hiſpalenſis & Granatenſis Senatus circa confeſſionem, per verbum* credo, vel videtur *emiſſam.* d.24.n.23.p 299

27. *Deciſio incidens Granatenſis de clerico confitente ſe accepiſſe pecuniam indebitam de mandato domini ſecularis, ad quem illam gabellæ nomine pertinere putabatur, eique velut tali domino ſoluiſſe, iuſtè ab Eccleſiaſtico iudice virtute talis confeſſionis ad ſoluendum coacto, reiecta qualitate mandati, tametſi confeſſioni ipſi connexa, ob contrariam iuris præſumptionem; neglectáque confitentis appellatione, vtpotè ſuſpenſiuum effectum non habente.* d.24.n.53.p.302

28. *Deciſio incidens Granatenſis de executionem petente virtute confeſſionis, qualitatem indiuiduam continentis: & an rectè terminus ad eius probationem à iudice aſſignetur, eoque lapſo, nec probatione facta, executio legitimè decernatur?* d. 24. n.70.p.304

29. *Deciſio incidens Hiſpalenſis de executione, ante lapſum decennij aduerſus abſentem petita, & obtenta ſimul cum requiſitoriis litteris ad illum citandum, lapſo iam decennio ad exitum perductis.* d.26.n.90.cum 2.ſeqq. p.334

30. *Deciſio incidens Hiſpalenſis de executionem petente intra decennium contra abſentem in loco ignoto, eamque poſt decennium per requiſitorias litteras proſequente in loco noui domicilij ab illo acquiſiti.* d.26.n.94.p.335

DISSERTA

DISSERTATIONVM IVRIS CONTROVERSI IN HISPALENSI SENATV,

NEDVM PRÆCIPVIS EIVS ILLVSTRATARVM definitionibus, ſed & aliis inter ſcribendum obuiis, tam Granatenſibus, quàm Hiſpalenſibus,

TOMVS PRIMVS.

DISSERTATIO PRIMA.

De minore vigintiquinque annis matrimonium contrahente, an per id à curatoris poteſtate liberetur? ad plurium tam communis, quàm Regij iuris capitum intellectum: & obiter de filiofamilias matrimonium contrahente, & vtriuſque differentia ad *l.*47. *Tauri*, & *l.*8.*tit.*1.*lib.*5. *nouæ compilationis.*

SVMMARIA.

1 *FActi ſpecies refertur.*

2 *Minor vxorem ducens poteſtatem accipit non tantùm in eam, cuius caput, ac rector eſt, ſed etiam in eius bona, quorum adminiſtrationem habet,* & num. 32.

3 *Maritus bonorum dotalium vxoris, nedum adminiſtrationem, ſed & dominium habere dicitur.*

4 *Maritus bonorum tantùm vxoris paraphernalium, quæ ipſi marito tradita ſunt, iure communi adminiſtrationem habet, iure verò Regio Caſtellæ, etiam paraphernalium, quæ ſibi tradita non fuerunt.*

5 *Maritum minorem annis* 25. *ſub curatore eſſe, & vxorem, eiuſque bona ſub ſua poteſtate habere, an ſit abſurdum, vel iuri, aut rationi repugnans? nonnullæ leges referuntur hic, & explicantur à* num.33.

6 *Cap.* Per veſtras 7. verſ. Cùm ergo, de donat. inter virum, & vxorem, & l.29. in fin.tit.11. p.4 *in eam rem expenduntur,* & n.51. *vbi explicantur.*

7 *Fœminam minorem ſub cura agentem, ab ea per matrimonium liberari, ratione, & iure perſuadetur,* & duob.num.ſeqq.

8 *Gubernatores, aut dominos plures non habere, ſubditorum intereſt.*

9 *L.*3. poſt medium, verſ. *E que lo tengan*, & verſ. *E ſi fuere fija*, tit.15.p.2. *in duobus expenditur; & explicatur* num.56.

¶ *Tutela, filiis Regum impuberibus, in Regno ſuccedentibus decreta, vſque ad* 20. *annos durat*, ibid.

¶ *Tutela filiæ Regis, in Regno ſuccedenti decreta, per matrimonium ab ea contractum, expirat*, ibid.

10 *Principes regulariter ius commune cum cæteris habent.*

11 *L.*6. verſ. *Pero dezimos*, tit.17.p.7. *expenditur hic, & explicatur, latéque exornatur à* num. 57. ad 62.

12 *Ratio adminiſtrationis, niſi finita tutela, vel cura regulariter peti non poteſt.*

13 *L.*47. Tauri, *quæ eſt* l.8.tit.1.lib.5. nouæ compilat. *ſimiliter expenditur, & explicatur* à n.69. vſque in finem.

¶ *Omne, vel totum qui dicit, nihil excludit*, ibid.

14 *Curatoris officium, & poteſtatem per matrimonium à minore contractum indiſtinctè ceſſare, ſcilicet ſiue minor ſit maſculus, ſiue fœmina, docuerunt tam in puncto iuris, quàm ex recepta praxi Didacus Perez, & Gaſpar Baeza, idque in puncto iuris admittit Azeuedus, licet vice verſa praxim neget, imò difficilem exiſtimet.*

15 *Curatoris officium per matrimonium à fœmina minore contractum finiri docuerunt Monterroſus, Pater Ludou. Molin. & D. Ioannes del Caſtillo, ſic in Hiſpalenſi Senatu iudicatum referens.*

16 *Fœmina pupillaris ætatis, doli capax, nubere poteſt.*

17 *Et per tale matrimonium, eam à tutoris poteſtate liberari, & in mariti manum tranſire, nonnulli exiſtimarunt.*

18 *Adulto maſculo, qui homo diligens, & induſtrius in rebus ſuis adminiſtrandis eſſe probetur, maximè*

ſi non diues, ſed pauper ſit, matrimonium contrahente, nedùm curatoris eius poteſtatem ceſſare ſed & fœmina minoris, ei nubentis, exiſtimauit Franciſcus Muñoz, tranſcriptus à D. Ioanne del Caſtillo, idque Luſitanorum ordinatione generaliter probatum eſt.

¶ Luſitaniæ, ac Britanniæ ſtatuta referuntur, minores coniugatos à curatorum poteſtate, liberantia, ibi & num. 77.

19 Senatus definitio refertur in caſu hic propoſito, indiſtinctè negans curatoris efficium finiri per minoris, ſiue maſculi, ſiue fœminæ matrimonium.

20 L. 2. D. de minoribus, optimè expenditur, & explicatur.

21 Liberorum, ac filiorum appellatio, propriè refertur ad legitimos, & naturales, ſiue ex legitimo matrimonio ſuſceptos.

¶ Verba in dubio in potiori ſignificato accipienda ſunt, ibidem.

22 L. de his 12. verſ. Neque enim, C. de adminiſtratione tutorum, expenditur pro curatore fœminæ minoris, matrimonium contrahentis, vt adhuc eius officium duret.

23 L. 2. C. de in integrum reſtit. in eandem rem inducitur, & explicatur.

¶ Filius emancipatus bonorum poſſeſſionem, ex cap. vnde liberi, ad patris ſucceſſionem; ab inteſtato ſibi intra annum competentem, petere tunc omittens, fratri locum facit, niſi minor ſit, & beneficio in integrum reſtitutionis iuuetur, ibidem.

24 Reſtitutionis in integrum beneficium his tantùm conceditur, qui vel curatore egent, vt rectè res ſuas adminiſtret, vel eum habentes, eius authoritate contraxerunt, vel quaſi, & quare?

25 L. non eò minus 14. C. de procuratoribus, l. 2. verſ. adeant, C. ſi ſæpius in integr. reſtitut. poſtuletur, l. 3. C. de interdicto matrimonio, l. 2. C. qui dare tutores, vel curatores poſſunt, l. 4. C. de excuſat. tutor. Textus in §. iidem reſcripſerunt, inſtit. eodem tit. & in l. 3. tit. 17. p. 6. rurſus expenduntur pro curatore fœminæ minoris, matrimonium contrahentis, vt adhuc curator maneat.

¶ Maritus vxoris ſuæ minoris curator eſſe non poteſt, ibidem. Eius rei ratio remiſſiuè num. 31. (vbi quòd aliud ſit in curatione ad litem) & generaliter ab impugnatione defenditur n. vlt. verſ. vlt.

26 Diſpoſita in vxore minore, in marito minore eodem modo procedunt, ex regula correlatiuorum.

27 Minores, qui à curatoris poteſtate liberari, & rerum ſuarum adminiſtrationem, ipſis tanquam maioribus committi deſiderant, venia ætatis impetratione egent.

¶ Venia ætatis beneficium fœminæ poſt 18. annum, viro autem poſt viceſimum conceditur, & eſt ex Principi reſeruatis, ibid.

28 Venia ætatis impetratione minore, raro, aut ferè nunquam egerent, ſi per matrimonium idem, quod per eam conſequerentur.

¶ Precibus fruſtra impetratur, quod iure communi conceditur, ibidem.

29 Minor, qui ætatis veniam à Principe impetrauit, bona ſua immobilia abſque decreto alienare, aut obligare non poteſt.

30 Lex 8. aliàs 9. verſ. Mas deſpues, tit. 11. lib. 1. fori, expenditur, & explicatur.

31 Minorem matrimonium contrahentem, non propterea à curatoris poteſtate liberari docuerunt quamplurimi tam ex regnicolis, quàm ex exteris antiquis, & neotericis.

32 Maritus ita demùm in vxoris bona poteſtatem accipit, ſi eius adminiſtrationi illa ſubijci poſſint, vt in exemplis hic relatis.

33 Regula iuris docentes, quòd qui in alterius poteſtate eſt, alterum in poteſtate habere nequit, ac vice verſa & quod alieno auxilio ad rerum ſuarum adminiſtrationem indigens, alterius bona adminiſtrare non valet, ac verſa vice, declarantur.

34 Lex ſic eueniet 21. cum l. præced. & duab. ſeq. ff. ad l. Iul. de adulteriis, optimè declarantur.

35 Filius ſub patris ſui poteſtate conſtitutus, non poteſt res, vel perſonas, etiam filiorum ſuorum, ſub ſua poteſtate habere ſed omnes in eandem poteſtatem reincidunt.

36 Lex fin. C. de legitima tutela, & §. item maior, verſ. maiores, inſt. de excuſat. tut. exponuntur.

37 Minores olim, etiam impuberes, legitimi tutores erant nudo nomine agnatorum ſuorum, & id nudum nomen Iuſtinianus ſuſtulit.

38 Poteſtati alicuius ſubiectus, rectè poteſt alium ſibi ſubiectum habere reſpectu diuerſæ poteſtatis.

39 Poteſtas mariti in vxorem, merè œconomica eſt, vtpote directa ad gubernandum ſiue perſonam vxoris, ſiue etiam res.

¶ Dotales res vxoris, licet matrimonio conſtante, ad qualequale mariti dominium pertineant, tamen reuerà ipſius vxoris ſunt, eique ſemper ſoluto matrimonio, vel marito ad inopiam vergente, incolumes manent. ibidem.

40 Poteſtas, quam maritus habet in vxorem, & res eius, longè diuerſa eſt à poteſtate curatoris, cui maritus ipſe ſubiectus eſt, adeóque rectè ſe cum ea compatitur; & concurrere poteſt, & num. 55.

41 Poteſtas mariti in vxorem, propriè poteſtas eſt, denotans eius ſuperioritatem in perſonam, & res vxoris, licèt diuerſimodè, & n. 51.

42 Poteſtas mariti in vxorem apud Gallos ex vetere eorum more per omnia patriam poteſtatem æquabat.

43 Maritus vxorem corrigere, & caſtigare poteſt, ſaltem modicè.

44 Maritus in res vxoris non tantum poteſtatem habet vt eas adminiſtrare, & gubernare valeat, ſed etiam vt illis, velut proprijs vti, ac frui poſſit.

Vxor operas etiam ſuas marito debet. ibidem.

45 Curatoris poteſtas, non propriè poteſtas eſt, ſed abuſiuè tantum, quia principaliter non reſpicit perſonam adulti, ſed eius bona.

46 Tutoris poteſtas, erga pupilli perſonam, ac morum eius inſtructionem principaliter exercetur, in eámque rem elegans Plauti locus expenditur.

47 Legis cum plures 12. §. cum tutor, ff. de adminiſtrat. tutorum, inuerſa lectio notatur.

48 Ventri ideò non tutor, ſed curator datur, quia in eo ceſſat principalis tutelæ finis, nempè tuitio perſonæ.

49 Tutoris poteſtas, maior eſt curatoria, non tamen eò magis dicitur propriè & ſtrictè poteſtas, ſed latè, & abuſiuè, prout importat authoritatem.

¶ Tutoris poteſtas, licèt in aliquibus maior patriâ videatur, re tamen vera non eſt, remiſſiuè ibidem.

50 ¶ Text. in princip. inſt. de tutel. expenditur.

¶ Tutoria poteſtas eſt velut portio quædam patriæ poteſtatis, ex ſententia Anton. Fabri. ibidem.

51 Epilogus prædictorum à num. 32. traditur.

52 Mariti minoris bona in curatoris eius poteſtate eſſe inconueniens non eſt, & ſi vxoris bona ad rectam domus, ac familiæ gubernationem non ſufficiant, quia poteſt à Iudice petere, vt iuxta vires facultatum eius, ex ipſarum reditibus ſibi alimenta decernat.

53 Pupillo, vel adulto, alibi quàm apud tutorem vel curatorem educato, alimenta decernenda ſunt.

54 Alimenta,

54 Alimenta, cùm decerni pupillo, vel adulto ex quacunque cauſa petitur, res ſummatim tractanda eſt.

Alimenta petendi incommodum ſi minor coniugatus vitare velit, ſibi conſulet ætatis veniam impetrando ibidem.

55 Fœminam minorem ſub curatoris, & mariti poteſtate eſſe, inconueniens non eſt, quia hæ duæ poteſtates diuerſæ ſunt, & mutuò ſe non impediunt.

56 Tutela, filiis Regum, Regni ſucceſſoribus, ſiue maſculis, ſiue fœminis decreta, aut ex legis, vel Principis defuncti diſpoſitione delata, quatenùs duret, ſpecialiter prouiſum, ac diſpoſitum eſt in leg. 3. titul. 15. part. 2. quæ ad aliorum tutelam, vel curam minimè trahenda eſt.

57 Minor, cui curator filiam ſuam matrimonio copulauit, non poteſt durante minenore ætate, adminiſtrationis rationem à ſocero, eodemque curatore exigere, ſed poſt exactam minorem ætatem.

¶ Lex 6. verſ. pero dezimos, tit. 17. partit. 7. explicatur, ibidem.

58 Matrimonium maſculi minoris cum curatoris filia, non æquè prohibitum eſt, ac fœminæ minoris cum curatoris filio; qui rationum redditioni impedimento eſſe poterit, non ſic curatoris gener.

59 Termini habiles in iuris, vel hominis diſpoſitione ſemper ſupponendi ſunt.

60 Matrimonium pupillæ, vel adultæ cum tutoris vel curatoris filio, dumtaxat prohibetur durante minori ætate, quando ratio reddi ſperatur, non poſt, cùm iam reddita eſt.

61 Lex nec ei 17. in princ. D. de adoption. & l. 6. tit. 16. partit. 4. expenduntur, & exornantur.

62 Leges ciuiles prohibentes matrimonium pupillæ, vel adultæ cum tutoris, vel curatoris filio, abrogatæ ſunt per ius Canonicum.

¶ Ius Canonicum in ſpirituali materia præualet, & in vtroque foro ſeruandum eſt, ibid.

63 Parladorij ſolutio ad argumentum ſumptum ex l. 47. Tauri, veriſſima eſt, ſed nimis conciſa, & ideo explicatione indiget.

64 Obſcuritatis vitium ferè ſemper breuitati annexum eſt.

65 Patris poteſtas maior eſt, quàm curatoris.

¶ Filius etiam minor, à patria poteſtate liberatur per matrimonium, ſolemniter, ſiue præmiſſis Eccleſiæ benedictionibus contractum, ac ſi emancipatus eſſet, ibid.

66 Filium à patria poteſtate liberari, & liberari à poteſtate curatoris, longè inter ſe differunt, & diſcriminis ratio redditur, num. ſeqq.

¶ Filium à patria poteſtate liberari, ipſi magna ex parte fauorabile eſt, ob plures eius rei effectus, remiſſiuè traditos, ibid.

67 Vſusfructus bonorum aduentitiorum filij, dum in ſacris paternis eſt, ad patrem omninò pertinet.

68 Vſusfructus patri ex perſona filijfamil. competens, filio à patria poteſtate liberato per patris emancipationem, pro dimidia tantum parte cum proprietate conſolidatur, & ipſi filio acquiritur, altera dimidia patri relicta in præmium emancipationis.

69 Vſusfructus memoratus, omninò cum proprietate conſolidatur, ſiue pleno iure quæritur filio, vbi citra patris miniſterium, à lege pro emancipato habetur, putà per ſolemnem matrimonij contractum.

70 Idem eſt, ſi filius aliis modis, hic remiſſiuè traditis citra emancipationem ſui iuris efficiatur, cum Greg. Lopez.

71 Contrarium malè voluit Pinellus, tacitè probatus à Matienzo, quaſi ex ſententia Roderici Suarez, Palacij Rubei, & Antonij Gomezij, qui tamen in longè diuerſis terminis loquuntur.

¶ Filij liberatio à poteſtate patria in dubio ſemper intelligitur ad filij fauorem, & non ad damnum, ibid.

72 Minorem à curatoris poteſtate liberari eodem modo, quo filius à patris poteſtate liberatur, non ſolum ipſi minori fauorabile non eſt, ſed imò contrarium magis eius intereſt.

73 Curatoris adminiſtratio in minoris vtilitatem cedit ne ſua facilitate decipiatur.

74 Curatoris adminiſtrationem ideò lex per matrimonium à minore contractum ceſſare noluit, quia in eius fauorem conſiderauit, quòd ſi illa ceſſaret, non tam diceretur minor à curatore liberari, quàm eximi curator ab onere curæ in præiudicium minoris, contra iuris regulas, & quare?

75 Epilogus prædictorum à n. 69.

76 Illatio non rectè fit in ſeparatis de vno ad aliud, & n. 38.

77 Statuta Luſitaniæ, & Britanniæ, ſpecialiter minores coniugatos poſt certam ætatem, nempè 20. ann. à patris poteſtate liberantia, indicant, ius commune in contrarium eſſe, idque quoad ſtatutum Britanniæ clariùs procedere oſtenditur.

78 Fœmina minor maiori nubens, ſub mariti cura eſt apud Britannos, Saxones, & Friſios.

Prouincia quælibet in ſuo ſenſu abundat, ibidem.

SALVATOR de Morales minor, ſub 1 cura Franciſci de Aguilar conſtitutus, cùm matrimonium contraxiſſet; anno Domini 1620. nondum minorem egreſſus ætatem, ſibi ab eo adminiſtrationis rationem reddit ac rem familiarem tradi petiit, quaſi à cura per matrimonij contractum liberatus, & ordinarius quidem iudex curatorem ad rationes reddendas, & vt reliqua ex eis reſultantia minori ſolueret, bonaque reſtitueret condemnauit, ita tamen, vt minor ipſe immobilia abſque iudicis decreto alienare nequiret, à qua ſententia curatoris pars noſtrum prouocauit Senatum. In cuius ſecreto conſeſſu (vulgo acuerdo) re adamuſſim diſcuſſa, pro minoris parte, & iudicis ſententia, in eius fauorem lata, quamplura expendebantur, ex quibus vulgatiora hoc loci referemus, cætera ad ſequentem diſſertationem, ne nimiùm hæc protrahatur, remittentes.

Illud in primis, quòd minor vxorem ducens, 2 poteſtatem accipit non tantùm in eam, cuius caput, ac rector eſt, vt conſtat ex D. Paulo ad Epheſ. c. 5. verſ. 23. c. ſicut alterius 39. 7. q. 1. c. duo iſta 35. illic: Marito regenti coniugem ſuam, 23. q. 4. cap. penultim. in fine, & cap. fin. 32. q. 6. cap. manifeſtum 11. cum ſequentib. 33. q. 5. ſed etiam in eius bona, quorum adminiſtrationem habet, ſiue illa ſint dotalia, * in quibus & dominium habere dicitur, l. dota- 3 le, 13. verſ. dotale, ff. de fundo dotali, princ. inſt. quibus alienare licet, cum ſimilibus relatis ab Hippolito Riminal. num. 1. 13. & 14. & latiùs à n. 16. iuxta veterem editionem, alias num. 1. & 2. à num. 27. & 521. iuxta nouiorem, D. Ant. Pichardo ibi num. 10. Franciſco Milanenſi dec. 3. Siciliæ n. 97. lib. 1. D. Ioanne del Caſtillo de vſufructu, cap. 4. ex num. 19. Nicolao Garc. de beneficijs, 5. p. c. 9. à n. 151. Fontanella de pact. nuptial. clauſula 8. p. 13. n. 19. & clauſ. 6. gl. 1. p. 2. n. 9. Oſuald. Hillig. damnato, ſed permiſſo, in notatis ad Donellum, ſimiliter permiſſum, libr. 14. comment. cap. 4. litera F, circa finem. ſiue etiam paraphernalia, * quæ vel marito tradita ſint, iure communi 4 inſpecto, l. fin. vbi omnes notant, C. de pactis conuent.

vel etiam non tradita, inſpecto iure noſtro Regio,
l.4.& 5.tit. 9.lib. 5. compilat. vbi poſt alios notat
Azeued.*ſub n.22.* & nos inferiùs ſuo loco notabi-
5 mus.Vnde * nec æquum, nec iuri conſonum vide-
tur, imò maximè abſurdum, vt minor, maritus
iam effectus, eiuſque bona ſub curatoris pote-
ſtate maneant, cùm ipſe, & vxorem, & eius
bona ſub ſua poteſtate habeat Argumentum Tex-
tus *in l.ſic eueniet* 21. illic: *In ſua enim poteſtate
non videtur habere, qui non eſt ſuæ poteſtatis, D. ad
leg. Iul.de adult.* & in propoſito melioris *in l.fin.
verſ. cui enim ferendum eſt, eundem eſſe tutorem, &
ſub tutela conſtitui, & iterum eundem eſſe curatorem, &
ſub cura agere, C.de legitima tutela, & in §.item maior,
verſ. maiores*; illic: *Cùm ſit inciuile, eos qui alieno
auxilio in rebus ſuis adminiſtrandis egere noſcuntur, & ab
aliis reguntur, aliorum tutelam. vel curam ſubire,inſt.de
excuſat. tut.* nec enim minùs repugnare videtur,vt
idem velut maritus, vxorem, eiuſque bona guber-
6 net, & ab alio gubernetur. Nam * cùi vxoris cor-
pus committitur, & eius patrimonium multò magis
committi debet, *cap.per veſtras* 7.illic: *Cùm ergo ſa-
tis poſſit ei modicum credi dotis, cui creditum eſt corpus
vxoris, & c.de donat.inter virum, & vxor.l. 29. in fin.*
illic: *e en tal razon como eſta, ſe entiende lo que dize
el Derecho, que la muger que mete ſu cuerpo en
poder de ſu marido, que nol deue deſapoderar de la
dote, que el dio*, titul. 11.p. 4. Eò vel maximè,
quòd plerumque vxoris bona ad domus, ac fami-
liæ, cui maritus præeſt, gubernaculum non ſuffi-
ciunt, quo caſu minor bonis proprijs egebit, nec
æquum eſt, vt ea ſub alterius poteſtate,& guber-
natione ſint.
7 Secundò, quoad fœminam minorem ſub cura
agentem, de qua obiter etiam tractatum eſt, quòd
& ipſa per matrimonium à curatoris poteſtate li-
beretur, ratione, & iure ſic oſtendebatur. Ratione,
quia non videtur illi conueniens, vt ſub duorum
gubernio, curatoris ſcilicet, ac mariti eſſe compel-
8 latur, quia intereſt noſtra, * plures gubernatores;
aut dominos non habere, *argum. Text. in c.1.iuncta
gloſ.verbo tradita, verſ. Sed numquid Epiſcopus, 16.
quæſt.2.in cap.dilecti* 13.iuncta adnotatione Abbatis,
*n.1. verſ.& facit, & c.fin.*iuncta obſeruatione ipſius
Abbatis, *nu.2. in gloſ.2. verſ.nota benè,de maiorit.
& obed. l. 9.* verſ. *La tercera razon*, iunctis tradi-
tis à Greg. *gloſ.4.poſt princip. tit.1. p.2.* cum latiſſi-
mè adductis, & eleganter pro more exornatis à
Tiraq. *de iure primogeniorum, quæſt.4. num.11. cum
9 ſeqq.maximè, n.26.* Iure verò * *ex l. 3. poſt med.*
verſ.*E que lo tengan*, & verſ.*E ſi fuere fija,tit.15.p.2.*
vbi duo ſtatuuntur. Primum eſt, tutelam, filiis Re-
gum impuberibus in Regno ſuccedentibus decretam
vſque ad viginti annos durare. Alterum eſt ſi filia
ſit, cui Regni ſucceſſio delata eſt eius tutelam an-
te eam ætatem expirare, ex quo ſcilicet ipſa ma-
trimonium contraxerit, ergo in cæteris fœminis,
in quibus tutela vſque ad pubertatem durat, & in-
de earum incipit cura, *princ. inſtit. quibus mod.tutela
finitur, iuncto principio inſt. de curatoribus*, cum vbi-
que adductis à Doct. Pichardo cura quoque finie-
tur per matrimonium, ab eis contractum; nec enim
in eo, quod traditur, per Reginæ matrimonium
ipſius tutelam finiri, vllum eius priuilegium indi-
10 cari cenſendum eſt, cùm * regulariter Principes
ius commune cum cæteris habeant; *l.ſi quis Impe-
ratorem 6.l.cum heredes 7.C. qui teſtam.facere poſſunt,
l.3. Cod.de teſtam.l.& in legatis 4.C.ad l.falcid.*
11 Tertio in præfata quæſtione generaliter ſump-
ta, expendebatur Textus qui hanc in rem videtur
expreſſus, *in l. 6. verſ.*Pero dezimos, *tit. 17.part.7.*
quo loci cauetur, curatorem, cuius filia ipſius
adulto ſeu minori nupta eſt teneri eidem minori,
ac genero rationem adminiſtrationis reddere, ad-
dita ratione in illis verbis, *porque el guerfano de-
ſpues de caſado trae ſu muger a ſu caſa,e non recibe em-
bargo ninguno en demandar cuenta a ſu guardador de
todos ſus bienes.* Vnde ſatis ſignificari, videtur per
matrimonium finiri curam, aliàs enim * admini- 12
ſtrationis ratio peti non poſſet, quippe quæ non
niſi finito demum officio peti valet, iuxta regulam
Textus in *l.1.§ fin.& in l.niſi finita 4.ff.de tutel.& ra-
tionib. diſtrahent.in l.2.& in l.rationes 14.C.de admi-
ſtrat.aut. l.fin.verſ.* pero en qualquier deſtas maneras,
tit. 16.partit.6. l.2. verſ. E quando venieren à edad,
tit.7.lib.3 fori. Et vltra ordinarios *vbique*, & alios
à ſe congeſtos proſequitur latè Ioan.Gutier. *de tu-
tel.3.p.c.1.ex num.2.* ac vltra illos quoque optimè
Nicolaus Feſtaſius *in tract de æſtimo, & collectis.p.3.
c.1.à n.49.* Borgni. Caluaca. *de tutor. & curat.n.214.*
Andr.Fachin.*controuer.iur lib.8.cap.58.* Ioan.Coppen.
obſeruationum iur. lib.1. obſeruat.62. num.3. Alphon-
ſus Villadiego, eius rei libellum Hiſpano ſer-
mone confingens, *in polit.ſub tract.de forma libellan-
di, n.122.*
Quartò, & vltimò in eandem rem afferebatur 13
Text.*in l.47.Tauri,quæ eſt lex 8 tit.1.lib.5.noua compilat.*
vbi per matrimonij contractum filiumfamil. cu-
iuſcumque ſit ætatis (neque enim vlla de hoc
diſtinctio fit) ſui iuris effici, ſiue à patria pote-
ſtate liberari conſtitutum eſt, ergo multò magis
minor à curatoris poteſtate eo modo liberabitur,
cùm maior ſit poteſtas patris in filium, quàm tuto-
ris, vel curatoris in pupillum, vel adultum, vt om-
nibus in confeſſo eſt; maximè cùm leges illæ Re-
giæ generaliter quòad omnia velint, filium per
matrimonium à patris poteſtate liberari, vt conſtat
ex illis verbis.*En todas las coſas para ſiempre*, quæ
verba includere videntur quamcumque poteſtatem,
ſiue adminiſtrationem, ex vulgari regula *legis Iulia-
nus 66.alias l Iuliano reſpondit 68. ff. de legatis 3.c.1.
verſ.Dicendo 19.diſt.* cum ſimilibus, quibus tradi-
tum eſt, eum, qui omne, vel totum dicit, nihil
excludere, quam regulam alio in propoſito nos
expendimus, & explicuimus *in præiect. ad Text. in
c.1.de officio ordin.1.part n.6.& 158. ad fin. verſ.quod
verò pertinet.*
Ex quibus hæc ſententia, quod per matrimo-
nium curatoris officium, ac poteſtas ceſſet, nedum 14
probabilis, ſed & certiſſima videtur, quam apertè
ex noſtratibus docuerunt, indiſtinctè quidem, ſi-
ue in maſculo, ſiue in fœmina minore Didacus Pe-
rez *ad l.3. gloſ. 2. verſ. ex qua lege, tit. 11. lib. 4. ordi-
nam.* Gaſpar Baeza *de inope debitore cap.14.n. 4.& de
decima tutori præſtanda c. 4. n. 20.* qui & ipſi ſenten-
tiam hanc praxi apud nos receptam teſtantur,& Al-
phonſus Azeuedus (ſaltem in puncto iuris iuxta
leges noſtras Regias veriorem dicens, quamuis vice
verſa fateatur, quòd difficulter in practica obtine-
bit) *in commentario ad relatam l. 8. tit.1. lib.5. noua
compilat. n. 48. verſ. mihi tamen, & n.49.* nominatim
verò * in fœmina Gabriel Monterroſus *in praxi tract.
7. de ſcripturis publicis, in practica de tutelis, & curis,* 15
verſ. y la otra curadoria, ad finem his verbis, *aunque
deſpues que vna muger ſe caſa, no tiene curador.* Pater
Ludouicus Molina *de iuſt. & iure,tom.2.tract.2. diſput.
221. verſ.penult.ſiue n. 17.* D.Ioann. del Caſtillo, ſa-
tis prolixè rem tractans, & in Hiſpalenſi Senatu, ſic
iudicatum referens, *quotid.controu. tom. 4.c.28.n.54.
ſeu finali, à verſ. & hactenus vſque in finem capitis,* & 16
in pupilla * doli capace nubente (iuxta Text.*in cap.
puberes 3.iuncta gloſ. vltim.cap.de illis 9.& in cap.fina-
li, de deſponſat. impuberum. l.6. ad finem,* vbi nota
Greg.*glo.vlt.tit.1.part.4.*optimè poſt alios Gutierr.*in
auth.*

*auth. Sacramenta puberum, n.4. C.ſi aduerſus venditio-
nem, & matrim. c.2. n.18.& 23.& c.63. à n.43.* San-
17 chez, *ſub eodem tractat.lib.7 diſput.* 104.*n.*5. quòd *
à tutoris poteſtate liberetur, & in mariti manum
tranſeat, docet,ac deciſum refert Paulus Montanus,
de tutelis reg. 37. n. 148. cui accedunt Marius Giur-
ba, *deciſ.109.n.2.*D. Illeph. Perez de Lara, *in com-
18 pendio vitæ hominis, cap. 20. n.94.* Sed & * in adulto
maſculo, ſaltem eo caſu, quo homo diligens, & in-
duſtrius in rebus ſuis adminiſtrandis eſſe probare-
tur, præſertim ſi non diues, ſed pauper eſſet, cu-
ratoris eius poteſtatem ceſſare, imò & fœminæ
minoris, ei nubentis, defendit Franc. Muñoz de
Eſcouar *in tract. de ratiociniis, c. 6. n. 15.verſ. ego ta-
men,* tranſcriptus à Domin. Ioanne del Caſtillo, *d.
cap. 28.n. vlt. verſ. ſed & confirmatur*, & ita quan-
doque in Cataloniæ Senatu iudicatum teſtatur Gui-
llermus Suner, quem ſimul & Pegueram contra-
riam teſtantem, refert, nihil tamen firmans, Ioann.
Petr. Fontanella *de pact. nuptial. clauſ. 4. glo. 2.n.39.*
idque apud Luſitanos generaliter probatum eſt *lib.1.
ordinationum, titul. 67. §. 64. & 65 & lib. 3.tit.87.§.
3. & 4.* vbi iudicibus prohibetur, ne liberam bono-
rum adminiſtrationem minoribus 25. annis conce-
dant, niſi aut vxorem duxerint, aut ætatis veniam
à Principe impetrauerint, vt refert Franciſcus Cal-
das Pereira *ad l. ſi curatorem habens. C.de in integr.
reſtitut.in princip. n. 5. ad fin. & n. 6. poſt principium,
verſ. niſi is, & in fin. & verbo contractum feciſti, n.12.
verſ. ſed an prædicta, & verſ.in § verò, & verb. implo-
rare in integrum reſtitutionem,n. 47.verſ.quo argum. &
verb.intra legitimum,n 22.* ſimileque apud Britannos
ſtatutum viget *ar.472.*vt annotauit Bertrandus Ar-
gent.*in conſuetudines Britanniæ ad eundem art.*
19 Verum his nihil refragantibus, pro reo, nem-
pè curatore indiſtinctè pronuntiandum cenſui-
mus ordinarij ſententia, quæ illum ad rationis,
bonorumque redditionem condemnauerat, reuo-
cata 7. die Iulij anni 1621. idemque in fœmi-
na omnino ſeruandum eſſe, tam Regio iure, quàm
communi inſpecto,pro comperto habuimus ex ſe-
20 quentibus.
Primò ex Text.ad hanc rem apertiſſimo, *in l.2.D.
de minoribus*, vbi traditum eſt, adoleſcentes nec per
liberos ſuos (quorum ſinguli vnius anni remiſſio-
nem patri concedere ſoleant) maturiùs rē ſuam à cu-
ratoribus recipere, ea addita ratione, quòd anno-
rum remiſſio per liberos, ad citiùs honores reci-
piendos, non ad citius recipiendas res ſuas perti-
neret, quo quidem loci verbum *liberos*, de legiti-
mis, & naturalibus, ſiue ex legitimo matrimonio
ſuſceptis accipiendum eſſe monet rectè Albericus
ibi in principio, ac pro certo ſupponunt Bart. & cæ-
teri communiter *ibidem*, & eidem legi addendi Petr.
Gregor. *ſyntagm. iur. libr. 9.c.6. n.* 38.Paulus Mon-
tanus, *de tutel. cap. 37. reg. 2. n. 32.* Philippus Paſ-
21 chalis *de viribus patriæ poteſtat.p.4.c.4. n.5.* eò quod *
hæc ſit propria, ac potiſſima eius vocis ſignifica-
tio, *l. filium 6. & l.fin. iuncta gloſ. verb. naturales, D.
de his qui ſunt ſui, vel alieni iuris*, & ſic ſuccedit re-
gula *l. 1. § qui in perpetuum, D.ſi ager vectigalis*,cum
ſimilibus, quibus traditum eſt, in potiori ſignifica-
to verba accipienda fore, quam nos olim non malè
expendebamus *in methodica enarratione l. contractus,
D. de reg. iur. cap. 1. n.* 2. ac nouiſſimè probant, &
exornant latè Simon Vaz Barboſa, & Auguſt. Bar-
boſa *ad principia & axiomata iur.* ille, *lit.V, n.6. &
13.* hic verò, *axiom.122. n.4. 5. & 25.* Gabriel Alua-
rez de Velaſco, *ad eadem axiomata, lit. V,n.10. &
37.* Vnde planè innuit *lex illa 2.* per matrimonium
non liberari adultum à cura, cùm nec per liberos
ex eo ſuſceptos liberetur, ſiue bona ſua recipiat.
Secundò eadem Inductione idem & in fœminis 22
coniugatis probat *lex de his 12. verſ. neque enim. C.
de adminiſtr. tutorum*, illic, *neque enim ignoras, non
multum patrocinari fœcunditatem liberorum fœminis ad
rerum ſuarum adminiſtrationem, ſi intra ætatem legitimam
ſint conſtituta.* Idquè confirmari poteſt * *ex l. 2.C. de* 23
in integrum reſtitut. vbi mulier minor, bonorum poſ-
ſeſſionem ex capite *vnde liberi*, ad patris ſucceſſio-
nem ab inteſtato ſibi intra annum competentem,
cum eſſet emancipata, iuxta *l.1.§ largiùs, verſ non ſo-
lùm, D. de ſucceſſ. edict.* petere omittens, adeòque
fratri locum faciens *iuxta l.5.eodem tit.* per numerum
quinque liberorum, ex legitimo ſcilicet matrimo-
nio ſuſceptorum, iuxta nuper tradita, in integrum
reſtitutionis beneficium,minoribus in eam rem pro-
ditum, *l.2.C.ſi vt omiſſam hæredit.* non vtique amit-
tit. Id quod non alia de cauſa fieri poſſe videtur,
quàm ex ratione, *d.l. 2.D. de minoribus, & d.l.de his
C. de adminiſtrat. tut.* quòd nec matrimonium, nec
liberi ex eo ſuſcepti, fœminam minorem aptam
reddunt adminiſtrationi rerum ſuarum, adeòque
non tollūt, quominus reſtitutionis beneficio in-
digeat, quod ſane * his tantum conceditur, qui vel 24
curatore egent, vt rectè res ſuas adminiſtrent, vel
eum habentes, ipſius authoritate contraxerunt, vel
quaſi; nam ſi illa ſpreta contraherent, irritus ſtatim
contractus eſſet, *l. ſi curatorem habens 3.C. de in integ.
reſt. l.4.verſ. e lo que diximos, iuncta l. 5. verſ. otroſi de-
zimos, tit. 11. partit. 5 l. 2.* illic. *O por culpa de ſu
guardador, tit. 19. p. 6.* cum vbique notatis, & ab
Anton. Gomezio *tom. 2. variarum,c. 14. n.1.poſt princ.
verſ.ſi verò minor,* Molin. *de Hiſpan. primogeniis lib. 2.
c. 9. n.8.* Gutier. *de iuram. confirmat. 1.p.c. 13.n.3.&
in authent. ſacramenta puberum n.* 104.*C.ſi adu. vendi-
tionem.* Garcia Girond. *de gabel.p. 9.in princip.n. 27.*
Iacobo Cancer.*var. reſol. lib. 2.c. 1.n. 245. & 246.*
Tertiò idem ipſum,quòd fœmina ſub cura conſti- 25
tuta,ab ea per matrimonij contractum minimè li-
beretur,planè conſtat ex *l.non eò minus* 14. illic, *ad-
uerſaria tua minor annis 25.conſtituta,cauſam ſuam ma-
rito ſine curatore agendam mandauit,C.de procuratoribus,
l. 2.verſ.adeant, C.ſi ſæpius in integrum reſtitutio poſtu-
letur, l.cùm proponas 3.*ibi, *poſt liberos ſuſceptos curato-
rem patrem tuum datum,C.de interdicto matrim. l.mari-
tus 1.*illic, *tamen curator ei creari non poteſt, C.qui dare
tutores, vel curatores poſſunt,l.ampliſſimi 4.C. de excu-
ſationibus tutorum. § iidem reſcripſerunt,iuncta glo. verb.
excuſare,& communi,inſtitut.eodem tit.* quibus in locis
mentio fit vxoris, modò curatorem habentis, quæ
abſque eius conſenſu, etiam interueniente marito,
nullum actum ſibi præiudicialem facere poteſt,mo-
dò curatore carentis, cui tamen (volenti ſcilicet,
ſeu petenti, *iuxta ea quæ diſſert. ſequenti ad 1. arg. ſo-
lutionem* dicemus) iubetur dari alius curator, quàm
maritus, vel eius paterfamil. atque ita planè ſup-
ponitur, fœminam minorem per matrimonij con-
tractum à cura, vt diximus, minimè liberari, quod
& apud nos cautum eſt *in l.3. verſ.e ſobre todo dezi-
mos*, & apertius *in verſ.vlt.* illic, *e porende deue pedir
el marido al Iuez, que dè a los bienes de ella otro guar-
dador, que ſea ſin ſoſpecha, tit.17. p.6.* Qua ratione 26
* idem in marito minore è conuerſo dicendum eſt,
vt & ipſe ſub curatoris poteſtate maneat ex corre-
latiuorum regula, de qua *in l.fin. C.de indicta viduit.
tollend.*& in *l.1.in fin. C.de cupreſſis lib.11.* cum addu-
ctis à Nicolao Euerardo *in locis legalibus loco 20. à
correlatiuis n 3.5.& ſeqq.*Simone,& Auguſt.Barboſa *ad
principia, & axiomat.iuris*, illo *litera C.n.76* hoc verò,
*axiom.61.& in locis communibus argumentorum loco 29.
à correlatiuis*,qui innumeros congerunt, eam regu-
lam exornantes.
Quartò,quia minoribus, qui à curatorum pote- 27

ſtate liberari, & rerum ſuarum adminiſtrationem ipſis tanquam maioribus committi deſiderant, ſpeciali Principis indulgentia, ſiue veniæ ætatis impetratione, quæ fœminæ poſt decimum octauum, viro autem poſt viceſimum annum conceditur, lex conſultum voluit, l.3.in princip.vbi Bart.& omnes, ff.de minoribus, l.1.tit.17.de his qui veniam ætatis impetrau.lib.1.Codicis Theodoſiani l.1.& 2. C. Iuſtinianeo eodem tit.quibus vltra ordinarios addendi ſunt Aurelius Caſſiodorus variar.lib.7.cap.41. Conſtantinus Hamenopulus, in promptuario iuris ciuilis lib.1. tit.12. verſ.ſolus Princeps, Iacobus Calicius in margarita fiſci, 8.dubio, prærogatiua Principis 14.& 123. & in extrauagatorio curiarum cap.7. (vbi à n.38. eaſdem prærogatiuas repetit ſub iiſdem caſibus 14. & 123.) Ioannes Horoſc. dicens id eſſe ex Principi reſeruatis ad l. non ambigitur 9. num.5. & 8. ff. de legibus, Ioannes Mauricius Dolanus de in integr.reſtitut.cap.225. Ant. Gomez.tom.2.variar.cap.14.num.12.& ad l.40. Tauri num. 9. priuil. 12. Renatus Choppinus de domanio Franciæ lib.3.tit.19.num.12. Donel. comment. iur.ciuil. lib.21. c.12. verſ.vt cætera admittant, Ioannes Petrus Fontanella de pactis nuptialib. clauſula 3.gl.3. à n.60. ad 65.incluſiuè, vltra alios congeſtos ab Eman. Barboſa in remiſſionibus ad ordinationes Luſit. lib.3. tit.42.in princip. Paul. Montanus de tutelis cap.37.
28 regula 2.à n.36. ad quam * ſanè indulgentiam rarò aut ferè nunquam minores recurrere neceſſe haberent, ſi per matrimonij contractum idem quod per eam conſequerentur (prout in ſpecie in initio propoſita minorem illum ordinarius iudex conſequi voluit (ex vulgari iuris regula, quâ docemur, fruſtra precibus impetrari, quod iure communi conceditur, l.1.in fine, ff.ad municipalem, l.1. C.de theſauris, libr. 10. cum relatis à Simone Vaz Barboſa ad principia, & loca communia litera F, n.58.
29 conſtat enim, * quòd nec minor, qui ætatis veniam à Principe impetrauit, bona ſua immobilia abſque decreto alienare, aut obligare poteſt, l.2.§.1. verſ. ita tamen, & l.3 C.de his, qui veniam ætat. impetrau. notant Anton.Gomez, & alij ſuprà, Flamin.Cartar. deciſ.64. Gaſpar Roderic.de an redit.lib.1.q.14.n.12. vltra relatos ab Eman. Barboſa d.tit.42.§.2.nouiſſimè Hermoſilla ad Greg.Lop.in l.4.tit.5.parti.5. gloſ. 2.num.7.

30 Denique hanc partem non obſcurè apud nos ſupponit, ac probat lex 8.(aliàs 9.& vlt.) verſ. mas deſpues que los fijos, titul.11.de los pleytos que deuẽ valer o no, lib.1.fori, qua cautum eſt, contractum à filio cum patre factum, ita demum valere, ſi filius extra patris poteſtatem, ac domum omnino fuerit, aut ſi coniugatus ſit, & cum patre forſan habitans ibi nihilominùs domum, ac bonorum eius gubernationem diſtinctam habeat, perfectæ viginti quinque annorum ætatis iam conſtitutus, ita vt hæc omnia concurrere ſimul debeant, vt filius coniugatus à patris poteſtate liberetur, & contractus cum hoc ab illo factus valeat, iuxta regulam legis ſi heredi plures 5.D.de conditionibus inſtitutionum, cum ſimilibus, quemadmodum ex ea lege notarunt Montaluus ibi verb.fueren caſados, & Roderic. Suarez, rationem explicans n.36.verſ. ex quibus, imò in fœmina coniugata etiam maiore, vt valeat contractus, ab ea cum patre factus, mariti quoque conſenſus ibidem exigitur; ergo apertè indicat lex illa, filium, vel filiam minorem, per matrimonij contractum nunquam cenſeri maiorem, cùm non poſſit vt talis validè cum patre contrahere, adeóque nec filium huiuſmodi, ſi patre careat, à curatoris poteſta-
31 te per matrimoniũ liberari. Idque ita * per eam legẽ docet, ac de praxi teſtatur Roder.Suar.ibi num 38.his verbis: Et in practica hucuſque non vidi obtentum, per matrimoniũ cenſeri maiorem filium, vel filiam. quod & ipſum tanquam indubitatum reſoluit Gregorius Lopez in l.3.gloſ.4.tit.15.partit.2.ſequuntur Mexia ad l.Toleti 6.fundamento 2.partis, n.10.Ioannes Barahona (dicens contrarium eſſe in praxi difficile, nec vnquam obſeruatum ſe vidiſſe) in annotat. ad Palatium Rubeum in c.per veſtras, de donat. inter notab.1. §. 26. lit.A, verſ.in praxi verò, D.Ludouicus Peguera deciſ. Cataloniæ 132.aliàs 134.num.1.& 2.Parladorius lib.1. rerum quotidianarum cap. 12. per totum, Gutierr. de tutelis 1.p.c.20. à num.30.maximè, num.34.& cap. 21.n. 31. doctiſſimùs Pater Thomas Sanchez in ſumma lib.4.c.35.n.57.cum duob.ſeqq. Iacobus Cancer. var.reſolut. lib.3. c.1.de act.& obligat. à n. 226. & c. 2.n.16. Marius Giurba d.deciſ.109.num.1. & 3. D. Illephonſus Perez de Lara in compendio vitæ hominis cap.20.num.95.in fine, & cap. 24. num. 34.& 35. (vbi optimè poſt alios rationem explicat, cur maritus non poſſit vxori ſuæ curator ad bona dari, aliud in curatione ad litem cum pluribus reſoluens) Marcellus Conuerſanus ad tit. de excuſationibus tutorum, num. 11.& ſaltem in maſculo minore (de quo in præſentiarum præſertim agimus) admittunt Montanus, Pater Ludouic. Molina, & D. Ioan.del Caſtillo, quorum ſupra num. 15. meminimus, Hermoſilla ad Greg.Lop.in d.l.4.titul.5.partit. 5.q.2.n.8.circa finem, verſ.& demùm poſt multas altercationes. Ex antiquis verò generaliter hanc ſententiam, quòd per matrimonium ſiue maſculi, ſiuè fœminæ, curatoris officium non ceſſet, docuit Angelus conſ.92.in fine, quem refert, & ſequitur Marcabrunus conſ.96.n.28. & conſ.197.n.79.& pro conſtanti ſupponunt DD.in legibus ad 3.huius partis fundamentum allatis, maximè Paul.Caſtrenſ.in l.2. num.2.C.ſi ſæpius in integr.reſtitut.poſtuletur, per eadem ipſa iura, quæ apertiſſima ſunt, vt notauimus, ex quibus etiam id in terminis iuris communis veriſſimum eſſe agnoſcit Baeza, pro contraria à nobis adductus ſub n.14.qui ſolùm apud nos contrarium verum putat ex l.207.Styli, cui diſſertat.ſequenti latè ſatisfaciam; mirumque magis eſt, quòd & contrarium firmet, & in puncto iuris verius cenſeat Azeued. cuius d. num. 14. mentionem fecimus, cùm ipſe antea indiſtinctè pro noſtra ſententia fortiſſima attuliſſet fundamenta, quibus poſtea minimè ſatisfacit. In hanc item ſententiam inclinat magis, dum authores ei fauentes refert, Diegus Gomezius in addit. ad Anto. Gomezium in l. 47. Taur. addit.1.ad num.2.in fin. verſ.ſed an per contractum.

Reliquum eſt igitur, vt contrariæ ſententiæ fun- 32
damentis ſatisfaciamus, quorum primo reſpondemus concedendo antecedens, abſolutè quidem quòad priorem eius partem, vt nimirum minor vxorem ducens poteſtatem in eam accipiat ex loco Diui Pauli, & iuribus Canonicis, in argumento adductis, quo ad alteram verò partem, quòd & in vxoris bona poteſtatem accipiat, non ſic abſolutè, ſed præſupoſitis terminis habilibus, iuxta regulam Text.in l.qui teſtamento 20.D.de teſtamentis, cum ſimilibus, ſcilicet ſi vxoris bona in ea cauſa ſint, vt marito tradi potuerint, per eum adminiſtranda, puta ſi ei etiam minori, & ſub cura conſtituto, tradita fuerint vel à patre vxoris, vel ab ipſa vxore, ſui iuris conſtituta, ſiue maiore 25. annis, ſiue etiam minore, ſed ſine curatore viuente, iuxta licentiam à iure adultis conceſſam in §.item inuiti inſt.de curator. cum ſimilibus iuris locis, quorum diſſert.ſeq.mentionem faciam, ea latè explicans; ſecùs ſi vxor non tantùm minor ſit, ſed etiam ſub curatore conſtituta; quó caſu in eius bona, quæ alium adminiſtratorem habent, poteſtatem maritus non accipiet.

Negan

33 Negando tamen * conſequentiam, quòd abſurdum propterea, & à iure diſſonum ſit, minorem coniugatum, eiuſque bona ſub curatoris poteſtate manere, & adhuc poteſtatem ipſum accipere nedum in vxorem, ſed & in eius bona, ſaltem ſub curatoris adminiſtratione non exiſtentia, prout in argumento ſuadebatur, tum propter regulam Text. in l. ſic eueniet 21.D.ad l.Iul. de adulter. vt qui ſub alterius eſt poteſtate, non poſſit alterum in poteſtate habere, nec vice verſa qui alterum in poteſtate habet, poſſit ipſe in alterius poteſtate conſiſtere, tum etiam propter aliam regulam Text.in l.fin.C.de legitima tutela, & in §.item maior, verſ.minores, inſt.de excuſat. tutor. vt qui alieno auxilio ad rerum ſuarum adminiſtrationem eget, aliorum bona adminiſtrare nequeat, & conſequenter, nec verſa, vice poſſit is, qui alium gubernat, & ad id ſufficiens eſt, per alium gubernari. Nam regulæ illæ procedunt in eadem omninò poteſtate, tam reſpectu ſubiecti, vel ſubiiciendi, quàm eius, qui alium ſibi ſubiectum habere vult, quam concurrere ſimul
34 poſſe negatur in illis iuribus. Quod in primis conſtat * ex d.l. ſic eueniet, cum l.præcedenti, & duabus ſeqq.vbi fit ſermo de poteſtate patria, cui illo iure conceſſum erat, vt pater eam habens in filiam, poſſet ipſam, in adulterio deprehenſam, ſimul cum adultero occidere, vt ex illis legibus apparet, & vltra ordinarios ibi, & plures alios, proſequuntur optimè Tiraq.de iure marit.in princ.D.Couar.de ſponſalib.2.p.c.7.§.7.ex num.2.Pinel. in rub.C.bon mater.2.p. n.19. Farinac.theorica, & praxis crim.tom.4. quæſt.121. p.1.per totam, Petr.Caballus reſolut.crimin. centur.3. caſu 300 ſeu finali, ex n.20.Philipp.Paſchalis de viribus patriæ poteſt.1.p.c.5.à num. 1.ad 28.nam per conſequens id negatur patri filiofamil. cùm non
35 poſſit ipſe * filiam in poteſtate habere, dum patris ſui poteſtati ſubiectus ſit, in quam reincidant neceſſe eſt tam perſonæ, quàm res, ad eundem filium pertinentes. l.3.4.& 5 ff.de his, qui ſunt ſui, vel alieni iuris l.2.§ vltim. ff.de adoptionibus, l. placet 79. ff de acquir.hæredit.l.qui ex liberis 11. §.teſtament. illic. Cùm capite fortunas quoquè ſuas in familiam, & domum alienam transferat, ff. de bonorum poſſeſſ. ſecundum tabul.l.acquiritur 10.ff.de acquir.rer. dominio, §.vlt. inſt. de patria poteſtate, §.illud proprium, inſtit. de adoptionibus, §.1. inſtit.per quas perſonas nobis acquiritur, cum relatis à Pichard.ibi n.2. Vnde Seneca controuerſiarum lib 3. controuer.3. Neque enim, inquit, quiſquam
36 poteſt alium in manum ſuam recipere, qui ipſe in aliena manu eſt. Rurſus idem apparet * ex d.l.fin. C.de legit. tutel. & d. §. Item maior, verſ.maiores, inſt.de excuſat.tut §.vlt.inſt.de fiduciaria tut.illic.ita tamen hi ad tutelam vocantur, ſi perfectæ ſint ætatis quod noſtra conſtitutio in omnibus tutelis & curationibus obſeruari generaliter præcepit, quæ iura vniformiter loquuntur de poteſtate tutoria, vel curatoria, tam reſpectu dati tutoris, vel curatoris, quàm eius, qui dabatur, vt non poſſit ſcilicet pupillo, vel adulto tutor, vel curator dari, ſed nec ad legitimam adſpirare tutelam, alter minor, nedum qui actu ſub tutore vel curatore eſt, ſed & qui ratione minoris ætatis ſub eo eſſe poteſt, eiuſvè auxilio indiget ad res ſuas
37 probè adminiſtrandas. Nam & ſi olim * minores, etiam impuberes, legitimam agnatorum tutelam nanciſcerentur, vt ex præfatis iuris locis non obſcurè conſtat, & apertiùs ex Vlpiano in fragment. tit. 11. §. 22.id tamen ita procedebat, vt nudo tantum nomine tutores eſſent, & in eorum locum aſſignarentur curatores, qui bona adminiſtrarent, quem circuitum Iuſtinianus illis in locis vitare volens, nec nudum tutoris nomen ſuſtinendum cenſuit quemadmodum rectè explicant Cuiac.lib. 17. obſeruat. c.28 Ant. Fab. in iuriſprud. Papinianea, tit. de legit. agnat. tute. princip. 1. illat. 7. Oſual. Hilligerus ad Donellum commentar. iur. ciuil. lib 3. c.3 ſcholio 1.

Argumentum verò procedit in poteſtate diuerſa 38
reſpectu eius. qui alium ſibi ſubiectum habet ab ea, cui ipſe ſubiectus eſt, atque ita militat vulgaris regula, quòd ex ſeparatis ad ſeparata non fit illatio, l. Papinianus 20. aliàs 21. ff. de minoribus, cum ſimili-
bus, nam poteſtas * mariti in vxorem merè œcono- 39
mica eſt, quippè quæ directa tantùm eſt ad regendum, & gubernandum, ſiue perſonam eius, ſiue etiam res, ex iuribus in argumento adductis: licet enim res dotales vxoris, matrimonio conſtante ad qualequale mariti dominium pertineant; tamen reuera ipſius vxoris ſunt, eique ſemper ſoluto matrimonio, vel marito ad inopiam vergente, incolumes manent, l.3.§ ſed vtrum, in fin D. de minoribus, l.1.§.quòd ſi in patris, l.ſi conſtante 24. aliàs 25.in princ. §.ſi vir, & §.ſi maritus, D.ſoluto matrim. l. vbi adhuc 29. l.in rebus 30.verſ. cùm eadem res, C.de iure dotium, l. aſſiduis 12.verſ. oportebat enim, C. qui potiores, cum ſimilibus, in propoſito congeſtis à Ioanne Garcia de expenſis cap. 13. n. 6.Barboſa in l.dotalem 62.n.2. verſ. contrariam, D.ſoluto matrim. D. Ioanne del Caſtillo quotidian. controverſ.lib. 1. ſiue in tractatu de vſufructu cap.4. n.35. qui poſt plures alios, ab ipſis relatos, latè proſequuntur, & explicant. de quo & ego quondam ſcripſi latè in prælect. ad Textum in cap. cum contingat 28. de iureiurando, in 2.illatione principali,
quæ quidem poteſtas * longè diuerſa eſt à poteſta- 40
te curatoris, cui maritus ipſe ſubiectus eſt, adeóque cum ea ſe rectè compatitur, & concurrere poteſt,
illa namque * verè, ac propriè poteſtas eſt, deno- 41
tans mariti ſuperioritatem in perſonam, & res vxoris; in perſonam quidem non ita amplam, apud
Gallos ex veteri eorum more habebat, quæ * per 42
omnia patriam poteſtatem æquabat, ſi Iulio Cæſari fides habenda eſt lib.6. commentariorum de bello Gallico, quem referunt Tiraq. ad leges connubiales glo. 1. p.1.n.6. ac vir ſeculo noſtro doctrina, & eruditione præclarus D. Ioannes à Solorzano, ſupremi Indiarum Conſilij poſt hæc ſcripta Senator integerrimus, in eleganti, & vtili tractat.de parricidij crim.
lib.2. c.13. in princ. ſed moderatam, * vt & corrige- 43
re ſcilicet, & caſtigare eam poſſit ſaltem modicè, argum. Textus in l.Sed & ſi quemcunque 5.§. vlt. verſ. an ex locato, iuncta gloſ. verb. docenti, ff.ad l.Aquiliam, & in l. rei iudicatæ 15. aliàs. 16. §. 1.in fine.vbi notat Ludouicus Romanus num.5. verſ. quinimò, D.ſoluto matrim. l. vni C.de emend. propinq. notat etiam gloſ. verb. indicari, verſ.ſed temperatè poteſt, in c.ſicut alterius 39. (in argum. allato) 7. q. 1. cuius ad hoc idem Roman. d.n. 5. meminit, & ſimiles relatæ à Tiraquel. ad l.1. connubialem gloſ. 1.p.1.n.21. qui earum ſententiam communem ex pluribus reſoluit, vt & fecere Menoch. de arbitrar. caſu 364. n. 8.& caſu 580 n. 2. Gutierr. canon quæſt. lib. 1.c.24.n.11. Azeued. ad l.1.tit. 3.lib.5.noua compilat.n. 4. Barboſa 2. p.rubrica. D. ſoluto matrimon. nu.35. Ludou. Paramo de offic.Inquiſit.lib.3. q.5. à n. 127. Pater Sanchez de matrimon. lib. 2. diſput. 2.n.3. & diſput. 13. per totam, Farinac. praxis. & theoricæ criminalis p. 4.q. 143.n. 223. Petrus Calliſtus Ramirez in tract. de lege Regia ad initium. ſub n. 72.lit. X, latè & eleganter erudituſſimus Cancellariæ noſtræ Præſes D. Ioannes Baptiſta Valençuel. conſ. 41.à num. 8. maximè ex num. 21.to. 1. & conſ. 144. à num. 43. ad 47. to. 2. Philippus Paſchalis de viribus patriæ poteſt. 3. p. cap. 4.n.20.27.& 28. nouiſſimè Antonius Diez de ſalariis liberorum 1.quæſtionis parte, n.32.& 3.doctiſſimus amicus noſter D.Franciſcus de Amaya, quondam apud Salmanticenſes Collegij Maioris Diuo Iacobo Zebedeo

bedeo ſacri (quod Conchenſe vocant alumnus,
inde primò in Regium Fiſcum Granatenſem ; dein-
ceps verò in Pincianum Senatorem adſcitus, obſeru.
iur.lib. 2.cap. 1.num.20.& cap. 5. à num. 44. Gratio-
ſus Vbertus in legalibus congreſſibus , congreſſu. 4. §.
44 ſeu n.20.In vxoris verò * res non eo dumtaxat ma-
riti poteſtas extenditur,vt eas adminiſtrare, & gu-
bernare valeat , ſed etiam vt illis velut propriis vti
ac frui poſſit , vt ex relatis iuribus, & aliis in argu-
mento adductis planiſſimè conſtat. Quo nomine
etiam vxoris operæ intelligi debent , l.ſed ſi vir 31.
illic , & vxoris cura , & illic, nec impedire , quod in ea
re vxor tanquam lanipendia fuerit . ff. de donat inter
(cui addendus eſt Cuiac.lib.9.obſeru. c.30. in fin.) &
l.ſicut patronus 48.illic, operarum exactionem amittit ;
nam hæc , cuius matrimonio conſenſit , in officio mariti
eſſe debet , ff.de operis libert. proſequitur optimè vl-
tra ordinarios vbique Roderic.Suar. ad l.9. tit.11.
de los pleytos,lib.1.fori, à n.11. verſ.attende tamen,
vbi & de œconomica mariti in vxorem poteſta-
te plura eleganter tradit vſque ad num.18. Curatoris
45 autem * poteſtas , non propriè poteſtas eſt,ſed abu-
ſiuè tantùm;tum quia minoris perſonam principa-
liter non reſpicit, ſed ſolam , ac nudam bonorum
eius adminiſtrationem , l.ſciendum 20. ff. de ritu nu-
ptiarum,l.in copulandis 8. C. de nuptiis,in quo à tuto-
46 ria differt , quæ * erga pupilli perſonam , ac mo-
rum eius inſtructionem principaliter exercetur , vt
vel indicat facetus ille Plauti locus in Aulularia,
actu 3. Scena 2.

Quid tu malum curas,
Vtrùm crudum , an coctum edam ? niſi tu mihi es
tutor.

Et apud nos l. 1. illic , ad tuendum eum, ff.de tutelis,
& §. 1. inſtit. eodem tit. idque apertiùs conſtat ex l.
quia perſonæ 14. ff. de teſtam.tut. l.cum plures 12. §.
47 cùm tutor ff.de adminiſtr. tut. (vbi * Gotofr.non ma-
lè cenſet , inuerſam eſſe lectionem , & pro verbis,
non minoribus dumtaxat,ſed etiam rebus pupilli præpona-
tur , ſcriptum eſſe , non rebus dumtaxat , ſed etiam
moribus pupilli præponatur)l.cum in vna 17.§.tutor, verſ.
ſed ſi tutoris, ff.de appell.§.certa 4. inſtit.qui teſtam.tu-
tores dari poſſ.l.1. vbi notat Gregor.Lopez gloſ.6.tit.
16.part.6. & poſt alios Bacça de decima tutor.c.3.
num.2.& 28.Gutier. de tutel.3.p.c. 3.num. 2. & 8.no-
uiſſimè vir omni ſcientiarum genere eruditiſſimus,
Alphonſus Carrança in perquàm celebri tractat.
de vera humani partus deſignat.c.2.§.1.n.11.Qua ratio-
48 ne * effectum eſt, vt ventri non tutor , ſed curator
detur in l.ventri 20. in princ.ff.de tutor. & curat. datis
ab his, & in l.bonorum 8. ff.de curatoribus furioſo,& aliis
extra minores dand.l.1.§.quoties 17.& §.mulier 19.l.cura-
tor. 5.in princ. & §.1. D. de ventr. in poſſ. mittendo ,
quia nimirum in ventre ceſſat principalis tutelæ fi-
nis, nempè tuitio perſonæ, qualis ante natiuitatem
eſſe definit l.in falcidia 9.§.1.in fin. ff.ad l.falcid.l. 1.
§.ſi quis quaſi, verſ.ſimili modo , ff. de eo , qui pro tutore.
l. non eſt pupillus, 161.ff. de verb.ſignif. vti obſeruant
Anton. Fab. in iuriſprudentia Papinianea , titul. 4.
princ.2.illat.5.Donel. comment. iur. ciuil. lib.3. c.18.
verſ.impuberum , in fin. & ad eum Oſual.Hillig.lit.B,
id quod prius dixerat Tiraq. de retract.conſang.§.1.gl.
9.num.78. iunctis quæ tradit ipſe in l.ſi vnquam,verb.
ſuſceperit liberos , num.147.C.de reuocand.donat. Alciat.
in d.l.non eſt pupillus in fin.poſt alios probat D. Va-
lençuela conſ.198.num.113. tom.2. Nec longè diſtat
ratio Bald. conſ.126. num.3. lib.1. quam refert , &
exornat optimè idem D. Valençuela vbi proximè,
num.110.cum duob.ſeqq. tum etiam quia & tutoria
49 poteſtas (curatoria maior * ſecundum Baeç. vbi
proximè num. 26. adeò vt in pleriſque maior pa-
tria videretur , cuæ rectè explicat, contrarium
perquàm doctè probans Emundus Merillius lib. 4.
obſeruat.cap.3.) & ſi poteſtas ſimpliciter vocetur in
d.l.1.ff.de tutelis , & in princ.inſt.eodem tit. tamen pro-
priè , & strictè poteſtas non eſt , ſed latè , & abu-
ſiuè , prout importat authoritatem , iuxta titulos,
ff.& inſt.de authoritate tutor. & C. de authoritate præ-
ſtanda, notat D. Pichard. in d.princip.inſt .de tutelis
num. 7. Gratioſus Vbertus d.congreſſu 4. §. 19. Id
quod * ſatis apparet ex principio inſt.de tutel. illic, 50
nam ex his perſonis , quæ in poteſtate non ſunt , quædam
vel in tutela ſunt , vel in curatione , quæ verba rectè
ad hoc expendit Ant. Faber (docens tamen tuto-
riam poteſtatem eſſe velut portionem quandam po-
teſtatis patriæ) in iuriſprudent.Papin. tit.12.princ.1.
verſ. ex quo intelligimus. Non ergo * mirum, aut à 51
iure diſſonum videri debet , vt minor , qui ſub
hac curatoris abuſiua poteſtate eſt,veram , ac pro-
priam poteſtatem , nempè œconomicam , longè ab
illa diſtinctam , in vxorem , & eius bona habeat;
eò vel maximè, quod minor ipſe , ſi ab initio cura-
torem ſponte non accepiſſet , poſſet propria bona
adminiſtranda ſuſcipere , iuxta ea , quæ ſeq. diſſer-
tatione ad primum argumentum , latè diſſeremus,
quare & ſub cura agens vxoris; aliàs curatore ca-
rentis , bona adminiſtrare iure quidem mariti, non
etiam curatoris , prohibendus non eſt , multóque
magis ſi ſit maior ; quomodo accipienda ſunt iura,
in calce argumenti adducta , nempè Text. in d.cap.
per veſtras 7.verſ.cum ergo,de donat.inter.& in d. l.19.
verſ.vlt.titul.11.p.4. minus rectè percepta , & indu-
cta à D.Ioan.del Caſtill.ſuprà num.15. relato, cuius
deceptione forſan etiam decepti ſunt coniudices,
eius authoritati alioqui non minimè pluſquam par
eſſet deferentes.
Nec obſtat inconueniens in argumentum con- 52
ſideratum , quòd mariti bona in alterius ſint ad-
miniſtratione , cùm vxoris bona non ſufficiunt ad
rectam gubernationem domus , ac familiæ , cui
maritus præeſt : nam facile huic incommodo me-
detur , iudicem adeundo , qui iuxta vires faculta-
tum ipſius mariti ex earum reditibus alimenta ne-
ceſſaria ei decernat , ac per curatorem exhiberi fa-
ciat ad ſuam , & familiæ ſuæ congruam ſuſtenta-
tionem , vt generaliter * traditum eſt in pupillo 53
vel adulto , ſiue apud tutorem,vel curatorem , ſiue
apud alium educato , l.2. & 3. ff. vbi pupillus edu-
cari debeat , l.fin. Cod. de alimentis pupillo præſtan.l.10.
vbi optimè Gregor.Lopez gloſ.1.titul.16.part.6.pro-
ſequuntur optimè Pater Ludouic. Molin. de inſt.
& iure . tom.1.tract.2.diſput.224. à num.9.ſiue à verſ.
quando verò minores. Ioan.Gutierr.de tutel.2.part.cap.3.
à num.3. Paulus Montanus ſub eodem tract. cap. 32.
reg.9. à num.218. & in terminis noſtris aduertit
Parlador. lib.1.rerum quotidian. cap.12.num.12 addens
num.ſequent. cum Auendañ. & Palac. Rub. hoc in
caſu * rem ſummatim tractandam eſſe,nec appel- 54
lationi locum dari , ex l.fin.ff.de appellat.recep. ac de-
nique num.vltim. poſt Monterroſum , quem refert,
alio conſulens minori remedio , vt ætatis veniam
impetret à principe , ſi hoc ſibi è re magis eſſe pro-
ſpexerit, qua de re diximus num. 27. & 28. & in
ſpecie quoque Parlad. ſequitur Ioannes Gut-
tierr.de tutel.1.p.c.21.n.vlt.
Secundum quoque argumentum,quod totum fœ- 55
minam ſub curatore conſtitutam , ac matrimonium
poſtea contrahentem reſpicit , nihil refragatur. In
primis namque eius rationi,quòd non ſit vxor com-
pellenda ſub duorum poteſtate , & gubernatione
eſſe,curatoris ſcilicet, ac mariti,ex his, quæ ad præ-
cedens argumentum diximus,facili negotio fit ſatis,
cum enim hæ duæ gubernationes longè ſint diuer-

ſæ, vt ibidem probauimus,mutuò ſe non impediunt,
nec quòd bona vxoris ſub curatore ſint, impedi-
mento erit, quominus,ſi mariti bona ad matrimonij
onera ſuſtinenda non ſufficiant , poſſit ab vxoris
curatore alimenta in eam rem neceſſaria maritus
poſtulare, iuxta ea, quæ proximè dicebamus.
56 Præterea ad Tex.in l.3.tit.15.p.2.facilè quoque reſ-
pondemus,ex ea lege minime probari, aut euinci per
matrimonium fœminæ , ſub cura agentis , curatoris
eius poteſtatem ceſſare, vt rectè animaduertit Greg.
Lop ibi, gl.4. verſ.neque etiam intelligas , receptus à
Mexia, & alijs regnicolis , relatis , ſup.n.31. Nam
quod ea lege cauetur,tutelam filiæ Regis , cui Re-
gni ſucceſſio delata eſt,per matrimonium ab ea
contractum expirare,non rectè trahitur ad cætera-
rum fœminarum curam, vt & illa per matrimonium
ceſſet, eo argumento,quod idem in cæteris fœminis
operetur cura,quod in filia Regis ei ſuccedente tu-
tela , eò quòd filiis,ac ſucceſſoribus Regum,tuto-
rem habentibus,curator non decernatur, ſed eorum
tutela longiùs protrahatur , in maſculis quidem
vſque ad viginti annorum ætatem; in fœminis verò
vſque ad matrimonij contractum , adeóque conſe-
quens ſit,vt cæteræ fœminæ,quæ ab anno duodeci-
mo ſub cura eſſe incipiunt , ab ea quoque per ma-
trimonium liberentur,cum in extinctione tutelæ per
matrimonium à filia Regis contractum,nulla videa-
tur ſpecialitas conſiderata, arg.l.cum hæredes 7.illic,
ius commune cum cæteris habeant,C.qui teſtamenta face-
re poſſunt ,cum ſimilibus , in arg.adductis.Non inquam
rectè, quia licet vltimum hoc aſſumptum regulari-
ter verum ſit , tamen in ſpecie dictæ legis partitæ,
per quam falſum eſt,cum ex eius legis contextu
aperta deprehendatur ſpecialitas in tutela , filijs
Regum, Regni ſucceſſoribus , ſiue maſculis, ſiue fœ-
minis decreta , aut ex legis , vel Principis defuncti
diſpoſitione delata,vnde ad aliorum,tutelã vel curã
nullum ſumi argumentum poteſt,ex regula legis quod
verò 14.cum duab.ſeqq. ff. de legibus , & in terminis
obſeruat Parlad. d.lib. 1.rerum quotid. c.12. nu.11.
Sanch.in Summ. d.lib.4.cap.35.n.59.verſ.nec lex alia
Regia. In quo autem ea conſiſtat ſpecialitas diſſerta-
57 tione 3.aptius examinabimus.
Tertium argumentum ſumebatur, ex l.6.verſ.pero
dezimos,tit.17.p.7.qua l.motus exiſtimauit Didac.Pe-
rezius relatus ſup. num.14. cui & Azeued. ibidem
commemoratus aſſentitur, per matrimonium à mi-
nore contractum , curatoris eius officium diſſolui.
Sed perperam profectò, quia lex illa rectè inſpecta
nihil minus probat; non enim ſic accipienda eſt ,
quaſi velit,minorem,cui curator filiam ſuam matri-
monio copulauit , poſſe durante minore ætate ad-
miniſtrationis rationem à ſocero , eodemque cura-
tore exigere, vt pote ab eius cura per matrimonium
liberatum, ſed poſſe exigere tempore legitimo,nem-
pè poſt exactam minorem ætatem. Hoc ſiquidem
tantum agit ea lex,vt eum caſum,quo curator matri-
monio filiam collocauit cum minore ſuo,ab illo di-
ſtinguat,quo vice verſa filium ſuum fœminæ minori,
58 ſub ipſius cura agenti, matrimonio iunxit,vt * pri-
mum quidem licitè curator facere poſſit , ſecundum
non æquè:ea nimirum differentiæ ratione ſubiecta,
quam & gloſ.vnic.ac DD. communiter tradidere in
l.curatorem 5.C.de interdicto matrim.nempe quod priore
caſu,cum maritus præſit vxori,non erit ipſa impedi-
mento,quominùs poſſit ille à curatore , eodemque
ſocero rationes poſtulare;at in poſteriore,cum verſa
vice vxor viri imperio ſubiecta ſit,periculum ſub-
eſſe poteſt, ne maritus à patre ſuo, curatore vxoris,
rationes exigat , ob reuerentiam paternam , nec
ad id illum vxor vrgeat . ex eadem reuerentiæ
ratione , arg.l. 1.§. qua oneranda, cum notatis, ff.qua-
rum rerum actio non detur, vtrumque * verò (hoc 59
eſt vel rationes exigi poſſe in 1. caſu , vel impe-
diri ne reddantur in 2.) tempore legitimo, nem-
pè finita iam minori ætate,vt diximus , iuxta iuris
principia exaudiri oportet;nec enim de hoc dubita-
batur,& ſic termini habiles ſupponendi ſunt,ex reg.
Tex.in l.qui teſtamento 20.verſ.ſi aliud eos nihil impediat,
ff.de teſtam.§.affinitatis & § ſocrum , inſt.de nuptijs §.
quod autem dictum, inſtit.de vſucapionibus,c.vnic.in fin.
illic.ſi aliud non obſtet canonicum,de ætate, & qualit.or-
dinandorum,lib.6.idque patet , * quia matrimonium 60
pupillæ,vel adultæ cum tutoris, vel curatoris filio
duntaxat prohibetur durante minori ætate, quando
ratio reddi ſperatur , non verò poſt, cum iam red-
dita eſt , l.ſi patris 6.l.ſi tutor.7.C.de interd.matr. not.
Gut. de tutel. 2. p.c. 12. num. 2.& 3. & in terminis
ſic dictæ legis partitæ nodum eleganter diſſoluit ,
quamquam non per omnia ſic explicet,Parlador.lib.
1.rer.quotid.c.12.n.5.6.& 7.quem referunt,ac ſequun-
tur idem Gut.de tutel.1.p.c.20.n.34. §. pro contraria,
verſ.cui reſpondent , P.Thom.Sanch. in Summ.d.lib.4.
c.35.n.59.verſ.nam lex 6.facit * elegans Text. cuius 61
illi non meminêre, in l.nec ei 17.in princ.ff. de adopt.
& in l.6.tit.16.p.4. vbi ea ratione tutor , vel curator
prohibetur pupillum,vel adultum ſuum adrogare
durante minori ætate, ne fortè eum ideo adroget,
ne ipſi rationes reddere ſit obnoxius ; exornat op-
timè Paul.Montanus, nonnullos excipiens caſus de
tut.c.31.effectu 7.per totum,cuius in propoſito memi-
nit Ioan.Paul.Galterius in praxi tutelari p.2.rub.1.tum
perſona pupilli,n.20.ad fin.
Illud tamen ad praxim obiter notandum eſt , le- 62
ges ciuiles prohibentes matrimonium pupillæ vel
adultæ cum tutoris , vel curatoris filio , abrogatas
eſſe per ius canonicum,quod in hac ſpirituali ma-
teria præualet , & in vtroque foro ſeruandum eſt ,
vt colligitur ex c.ſanè 4.verſ.non autem 15.q.3. iuncto
c.fin. cum notatis de præſcrip.& in terminis not.gl.2.
in c.ita diligere 30.q.3.& communis, quam reſoluunt
Menoch. de arbitr.caſu 194.n.13. Piaggius,& Caual-
can.de tutor.& curat.ille q.15.n.58.hic verò n.278.Paul.
Montan. & Ioan. Gut. de tutel. ille c. 31. num.17.
hic verò 2.p.c.12. num. 8. Ioan. Paul. Galterius
in prax.tutelari , par. 2. rub. 1. num. 17. verſ. quod
autem.
Vltimum denique argumentum nitebatur deciſ. 63
legis 47.Taur.quæ eſt lex 8.tit. 1.lib. 5. noua compilat.
cui breuiter ſatisfacit Parlador. lib.1 . rer. quot.c. 12.
n.9.legem illam nihil ad præſentem quæſtionem atti-
nere,non enim par ratio verſatur , quando filius
emancipatur,quæ militat quando minor à curatoris
poteſtate exit, illud enim in ipſius filij commodum,
hoc in minoris damnum cedit.Quæ quidem ſolutio
veriſſima eſt,ſed niſi amplius declaretur, prout fecit
adhuc breuiter Tho. Sanch. d.n.59.verſ.nec lex. 47.
nonnihil obſcuritatis habet , quod vitium * bre- 64
uitati ferè ſemper annexum eſt,iuxta illud Horatij
de Arte Poetica,paulò poſt principium.

Decipimur ſpecie recti , breuis eſſe laboro?
Obſcurus fio.

Optimus Text. in procœmio Digeſtorum , §. illud au-
tem 8.illic, & per compendium ipſi legum interpretatio-
ni , vel compoſitioni maximum adferre diſcrimen ,
vbi gloſſ. verb. compendium , locum illum Hora-
tij in propoſito commendat , ac truncatè refert ,
vt & fecit Philippus Dec.in l.1.num. 4.ff. de reg.iu-
ris.
Illa itaque Parlador. ſolutio, paulò altiùs ſic ex- 65
plicanda eſt , quòd licèt maior ſit poteſtas patris ,
quam curatoris,& à patria poteſtate filius,etiam mi-
nor , per matrimonium , ſolemniter , ſiue præ-
miſſis Eccleſiæ benedictionibus , quas velacio-
nes

nes dicimus, contractum, ac ſi emancipatus eſſet, liberetur, *ex d.l.47.Taur. & ſimili compilationis*, cum traditis à DD.*vbique* D.Couar.*in* 4.2 *p.c.7.§.1.n. vlt.* & aliis, quos refert, & ſequitur D. Ioann. Bapt. Valençuel.*conſ.66.n.9. &* 11. nouiſſimè Anton. Diez *in tract.de ſalarijs liberorum*, 1.*p.quæſtionis*, *n.* 66. Th. Sanch. *conſ.moral. lib.1.c.1.dub.14.n.7.* non tamen inde ſequitur, liberari eum à poteſtate curatoris, quia
66 eſt * longè diuerſa ratio in vno, quàm in alio caſu, nam liberari filium à patria poteſtate, ac ſui iuris effici, ipſi magna ex parte fauorabile eſt, ob plures eius rei effectus, quos congerunt Ant. Gom. *in d. l.* 47. *Tau.num.3.verſ.primò infero* & Azeued. *in d.l.8.titul.*1. *libr.* 5. *noua compilat. à num.* 17. *ad* 29. latiſſimè Emanuel Mendez de Caſtro in perquàm docto, & vtili commentario ad Text. *in l.cum oportet*, *C. de bonis quæ lib.à n.*121.*ad* 139. præſertim verò quoad
67 acquiſitionem vſusfructus bonorum aduentitiorum * qui dum filius eſt in poteſtate patria, ad patrem omninò pertinet, *l.1.& 2.C.de bonis matern.l.2. &* 3. *d.l.cum oportet 6.Cod. de bonis, quæ liberis, l.5. verſ.* la ſegunda, *tit.*17.*p.*4. filio autem ab eiuſmodi poteſtate
68 liberato, ſuique iuris effecto, cum proprietate conſolidatur, & ipſi filio acquiritur, * ſiquidem reuera à patre emancipatus ſit, pro dimidia tantum parte, altera quaſi in emancipationis præmium patri relicta, *d.l.cum oportet*, 6.*§.cum autem Conſtantiniana lege*, illic, *quaſi remunerationis gratia à filio accipere, vel retinere*, *C. de bonis quæ liber. l.fin.* illic, *à ſua manu dimittere, & legitima iura omnimodò habere*, *C.de emancip.lib.§.hoc quoque* 2. illic, *quaſi pro pretio quodammodò emancipationis*, *in dicto verſ.ideoque ſtatuimus inſt.per quas perſ. nobis acquirit.* *l.15.verſ. penult. & vlt. tit.* 18.*p.*4. proſequitur poſt
69 alios optimè Thomas Sanchez *d.lib.*1. *conſiliorum moralium*, *c.2.dubio* 20. Quòd * ſi à lege pro emancipato habeatur per alium actum, in quo patris miniſterium non interuenerit, putà per ſolemnem matrimonij contractum, *vt in d.l.47.Taur.&* 8.*compilat.* tunc ipſi filio omninò, ac pleno iure vſusfructus quæritur, vt, quoad eam ſpeciem in lege ſequenti apertè cautum eſt, nempè *in l.* 48. *Taur.* vbi notat Anton.Gom.*num.6.in princ.& in 1.& 2.illat. & in l.9.* inde ſumpta *d. tit.*1. *lib.* 5. *compilat.* vbi obſeruant
70 Matienç. *gl.* 2. *&* 3, *in princ.* & Azeu. *num.*2. Qua ratione * idem erit in cæteris modis, quibus filius ex legis diſpoſitione à patris poteſtate liberatur, ſuique iuris efficitur, qui à prudentiſſimo Rege Alphonſo ex iure communi à ſe probato connumerantur, *in l.7. cum totidem ſeqq.d.tit.*18.*p.*4. & à Sanchez *d.dub.* 14. *num.* 2. vt in terminis notauit Gregor. Lopez *in d.l.15.eiuſdem tit. gl. 6.verſ.quando verò pater*, ſequitur Sanchez *d. dub.*20.*n.*4.

71 Quicquid contrarium * quaſi ex Roder.Suar Palat.Rub. & Ant. Gom.ſententia (qui tamen in longè diuerſis terminis loquuntur, vt apud ipſos videre eſt, & apud Emanuelem Mendez, qui optimè rem explicat, & exornat *in d.l. cum oportet* 2. *part. num.* 129.) parùm certè aduertenter velit vir aliàs doctiſſimus Arius Pinellus *ad l.1.C.de bon. matern.* 1. *part. num.*41. cui eodem errore lapſus accedere magis videtur, dum ſententiam hanc vltimò loco refert, Ma-
72 tien.*in d.l.* 9.*gl.*3.*n.* 2. Vnde apparet, * non parum eſſe fauorabile, ac vtile filio, à patris poteſtate liberari, & pro emancipato haberi maximè per matrimonij contractum. Quinimò talis liberatio in dubio intelligitur ad filij fauorem, & non ad damnum eius, vt latè, & eleganter probat, & pluribus exemplis ad praxim vtilibus illuſtrat Roder.Suar. *ad l.9. tit.* 11. de
72 los pleytos.*lib.1.fori à num.*13 *ad* 28.*incluſiu.* qui *num. ſeq.* id rectè limitat. At verò * liberari eodem etiam modo minorem à poteſtate curatoris, ſi non ad incommodum, quotidiana alimenta petendi (cui, vt diximus *n.52.& duob.ſeqq.* poteſt alio modo mederi) ſed ad meram minoris vtilitatem reſpiciamus, non ſolùm ei fauorabile non eſt, ſed imò contrarium magis eius intereſt, vt in ſimili dicitur *in l.* 2.*verſ. ſed dominorum intereſt*, *D. de his, qui ſunt ſui, vel alieni iuris*, *§.ſed hoc tempore* 2.*ſub eodem verſ.inſt. eodem tit. l. Diuus* 14.*verſ.nec vllorum magis intereſt*, *ff. de teſtamento militis*, *§.* 1. *ſub eodem quoque verſ. inſt.eodem*, *& l.rata* 7. illic, *veſtra etiam intereſt*, *C.*
de reſcindenda vendit. Idque patet, * nam adminiſtra- 73
tio curatoris, in ipſius minoris cedit vtilitatem, ne ſua facilitate decipiatur, *l.* 1. *ff. de minorib.* cum his, quæ in eius propoſito *differt. ſequent.ad* 1.*argument. ſolutionem* dicemus, licet enim minor deceptus in integrum. reſtitui poſſit, *ex l.* 3. *C. de in integr. reſt.* cum relatis *ſub n.* 24. tamen melius eſt, ei ab initio occurrere, quam poſt vulneratam cauſam remedium quærere, *l.fin.C. in quibus cauſis in integr.*
reſt.non eſt neceſſ. ideò que * lex putauit, quod ſi 74
curatoris adminiſtratio per matrimonium ceſſaret, non tam minor diceretur à curatore liberari, quam eximi curator ab onere curæ in præiudicium minoris qui cùm coniugatus eſt, tanto magis curatore indiget quantò maioribus implicatur oneribus, vt & in ſequent.diſſert. rursùs conſideramus pro confirmatione noſtræ ſententiæ, ac definitionis Senatus non ergo ratione lex deſtituitur, quæ matrimonium, curatoris adiumento indigens in cauſa eſſe non ſinit, vt tale adiumentum ceſſet, arg. Text. *in l.nulla* 25.*ff.de legib. & in l. quod fauore* 6. *C. eodem tit.*

Ex quibus ſatis (ni fallor) intellectum, & compro- 75
batum manet quod Parlador. ſuprà commemoratus ad argumenti ſolutionem breuiter docuit, ex eo nempè quòd matrimonium à patris poteſtate filium etiam minorem eximat, non rectè inferri, quòd & adultum à curatore liberet, cùm hæc longè ſint diuerſa, diuerſamque rationem habeant, in
quibus * de vno ad aliud non rectam fieri illa- 76
tionem pro regula traditum eſt, *in l.fin. verſ.vltim. ff. de calumniatoribus*, *l.2. ſimiliter ad finem*, *C. eod. titul.l.Papinianus* 20. *aliàs* 21.*in princ. verſ. ſed quod idem*; illic: *quid enim commune habet delictum cum venia ætatis*, *D.de minoribus*, *l. inter officium* 54. *D. de reiuendicat. l.qui cum maior natu* 14. *§.ſi patroni* 9. *ff. de bonis libertorum*, *l.naturaliter* 12. *§. nihil commune*, *D. de acquirenda poſſeſſione*, proſequuntur, & ad varia expendunt Euerar. *in locis legalibus loco* 18.*à ſeparatis num.*1.*&* 2. Menoch. *conſ.*282.*lib.* 3. *& conſ.*457. *lib.*5.*vbique num.*7. D.Ioan. Bapt. Valençuela, alia adferens iura, *conſ.*35. *num.* 9. Cæſar Barcius *deciſ.*62.*num.*17. quam pluresque alij, congeſti à Simone, & Auguſtino Barboſa *ad principia, & axiomata iur.* illo, *lit.I, num.*6. *& lit. S, num.*5. hoc verò *axiomate* 114. *&* 215. Gabr. Aluarez ad eadem iuris axiomata *lit. I, num.* 18. *& lit. S, num.*24. & in optimo propoſito vir egregius, nobiſque amiciſſimus, D. Chriſtophorus Moſcoſo, y Cordoua in doctiſſima allegatione fiſcali aduerſus Marchionem de Cadereyta *num.*9. cuius ad hoc ego quoque memini in prælectione nuper edita ad Text. *in c.1.de officio ord.* 1.*p.n.*119. & in ſimili obſeruaui ſuprà *n.*38.

Denique non obſtant ſtatuta Luſitaniæ, & Bri- 77
tanniæ, quorum ſupra *num.*18. meminimus, quia illa magis indicant, ius commune in contrarium eſſe, cùm neceſſe fuerit ita apud illas nationes ſtatui, & quidem poſt certam ætatem, nempè viginti annorum, argum. Text. *in l. quod verò contra* 14. *cum duabus ſeqq. ff. de legibus*, *& in l.* 1. *ad fi. ff. ad Municipalem.* Imò Britanniæ ſtatutum multò magis indicat, curatoris officium per matrimonij contractum

contractum non finiri, id enim non requirit, minorem matrimonium contraxiſſe, vt curatoris poteſtatem euitet, ſed tantùm vigeſimum annum expleuiſſe, à quo pro maiore per omnia habetur, vt apparet ex *art.* 457. vbi notat Bertrandus de Argentr. *gloſ.2.num.*2. ad verbum *ſont majeurs*, atque ita cùm poſtea *art.* 472. diſponit, virum, & fœminam minores extra curationem non eſſe, niſi poſt 20. annos, ſatis apertè ſignificat, ſolum matrimonij contractum minimè minores eximere à curatorum iugo, niſi ipſi aliàs ea ætate gaudeant, quæ apud eoſdem Britannos pro maiore, & legitima per omnia habetur, quæque proinde ipſa ſola ſufficeret ad curatoris officium finiendum. So-
78 lúmque * in fœmina minore, maiori nubente, ſpecialiter alia ipſorum municipali lege ſtatutum eſt, vt ſub mariti cura permaneat, contrà quàm iure communi ſtatutum ſit, vt videre licet ex *art.* 483. vbi aduertit idem Bertrandus *gloſ.*1. quod & apud Saxones, & Friſios ſtatutum eſſe teſtatur nouiſſimè Ioan.à Sande *deciſ.Friſicarum lib.1.tit.2.de actoribus, & reis deſin.3.verſ.cæterum, & lib.2.titul.2. de donat.prop. nupt.definit.2.verſ.de iure Friſico, & verſ.habet maritus, & tit.4. de iure maritorum, deſin.*1.

In eo tamen Argentræus *vbi proximè* parùm modeſtè ſe gerit quòd huiuſmodi patriam legem, qua maritus maior vxoris ſuæ minoris curator conſtituitur, adeò iuſtam, naturalique rationi conformem iudicat, vt contrariam iuris communis velut iniquam, & irrationabilem damnet, rationes eius, quas ipſe futiles putat, maximè à gloſ. & DD. traditam *in l.2. C. qui petant tutor. & in §. ijdem reſcripſerunt*, *Inſt. de excuſat. tut.* & apud nos probatam *in l.3.verſ.* è ſobre todo dezimos *tit.*17.*partit.*6. futilibus potiùs argumentis conuellere tentans. Verius eſt itaque quamlibet prouinciam in ſuo abundare ſenſu, & quod vni, vel duabus, aut pluribus pro moribus ſuis videtur æquum, aliis contrario iure proprio, vel communi vtentibus eſſe iniquum, ac vice verſa, *c. certificari* 9.*verſ.nos tale de ſepult.* qua de re nos infra diſſertat.5.& 6. nonnulla diſſeremus.

Dissertatio II.

De eadem materia, & an & quando inuiti adoleſcentes, curatorem accipere, vel acceptum ſuſtinere cogantur? ad intellectum quamplurium iuris locorum, tam communis, quàm Regij, maximè *l.1.§. vlt. ff. de minor. & l.* 207. *ſtyli.*

SVMMARIA.

1 *Adoleſcentes, vtcumque inexperti, nec ſatis ad rerum ſuarum adminiſtrationem apti, inuiti curatorem accipere non coguntur, præter quàm in litem.*

2 *Ætas* 18. *annorum, dicitur matura, ſiuè pubertas plena, quia ad generandum, adeóque ad matrimonium contrahendum aptior, ac certior eſt, & ea gaudentes, iudicij ſtabilitatem habere dicuntur.*

3 *L.*207.*ſtyli, verſ.* otro ſi, *& verſ.vltimo, expenditur hic, & explicatur* num. 59. cum pluribus ſeqq.

4 *Adoleſcentibus vſque ad* 25. *annos completos curatores dari iura generaliter diſpoſuerunt, neque antea eis etiam rem ſuam benè gerentibus, bonorum ſuorum adminiſtrationem committi debere.*

5 *Generaliter, & indiſtinctè loquentia iura, generaliter & abſque vlla diſtinctione accipienda ſunt.*

6 *Coniugatus longè maioribus in rei familiaris adminiſtratione, quàm ſolutus oneribus implicatur, quæ matrimonium ipſum ſequuntur*, & n. 70.

7 *Curatore magis ille indiget, cui maius euertendi patrimonij periculum imminet.*

¶ *Periculum maius vbi eſt, ibi cautius eſt agendum.* ibidem.

8 §. Item inuiti, inſt.de curatoribus, *ſummam apud Interpretes omnes difficultatem habet quia aduerſari ex diametro videtur principio eiuſdem tituli, &* & legi primæ, §. vltim. ff. de minoribus, *in quorum iurium conciliatione non parum illi cruciantur.*

9 *Accurſij communiter recepti interpretatio, & conciliatio ad illa iura refertur*, & quinque num. ſeqq.

10 *Minoribus* 25.*ann. curatorem accipere nolentibus bonorum ſuorum adminiſtratio interdicta non eſt, non tamen plena, & libera conceditur, ſed reſtricta, & reſtitutionis remedio ſubiecta.*

11 *Adminiſtratio, minori competens ex reſcripto Principis, ætatis veniam ipſi concedentis, regulariter libera eſt, nec reſtitutioni in integrum obnoxia.*

¶ *Firmiora ſunt quæ à iure communi proueniunt, quàm quæ à iure ſpeciali, ſeu priuilegio proficiſcuntur, datis paribus terminis, ſecus aliàs.* ibidem.

12 *Adminiſtrationem ius commune concedit minoribus, vt minoribus, adeoque cum qualitate minoris ætatis. Princeps autem ætatis veniam minori indulgens, adminiſtrationem illi concedit vt maiori.*

¶ *Lex* 22. ad med.verſ. *Y otroſi*, tit.11. lib.5.nouæ compilat. *expenditur, & praxis eius in Hiſpalenſi Senatu obiter refertur.* ibidem.

13 *Contrahentes cum minore, authoritate reſcripti principalis decipi non debent.*

¶ *Accurſij interpretationem ad* l.1.§.vlt.ff.de minor. *plures ſibi velut nouam, illo non relato, adrogarunt.* ibidem.

14 *Interpretatio iſthæc licet in ſe vera ſit verbis tamen* d.§.vltimi *minimè conuenit & ex eorum generalitate conuincitur.*

15 *Iacobus Reuardus, vt euaderet difficultatem, §.* item inuiti, *putauit, Tribonianum ius antiquum legis lætoriæ, vel lectoriæ*, in eo §. *mira fraude, ſiue verius inſcitia, aut negligentia, pro nouo nobis obtruſiſſe.*

¶ *Lex lætoria, vel lectoria, curatores inuitis adoleſcentibus dari prohibebat, niſi redditis cauſis laſciuiæ, vel dementiæ, eamque abrogatam fuiſſe Reuardus putat, Marci Antonini Philoſophi conſtitutione, quam ait ſupponere Vlpianum* in d. l.1. §. vltimo, ff. de minoribus. *ibid.*

16 *Reuardi inſcitia vel temeritas notatur ab eiuſque calumnia Tribonianus defenditur*, & n.23.

¶ *Tribonianus vir fuit diſertiſſimus nec ignorare potuit ius à ſe tot vigiliis compoſitum, propriiſque titulis applicatum.* ibidem.

¶ *Iuriſperitis ius, in quo verſantur, ignorare turpitudini adſcribitur.* ibidem.

17 *Legis lætoriæ, vel lectoriæ ius, inuitis adoleſcentibus curatores dari prohibens, quod abrogatum Reuardus putat, & à Triboniano per iniuriam innouatum* in §. item inuiti, inſt. de curator. *aliis quoque iuris locis non obſcure exprimitur, vel ſupponitur.*

18 *Pupillus ab adulto in eo diſtinguitur, quod pupillus inuitus tutorem accipit, adultus non item curatorem*, & n.38.

19 *Quod*